

(М.П.)

«Затверджую»Проректор з НМР д.т.н., проф. *Тонкачев Г.М.*

« ____ » _____ 2020 р. _____

Зав. відділу докторантури і аспірантури
к.т.н., доц. *Михайловський Д.В.*

« ____ » _____ 2020 р. _____

Зав. кафедрою філософії
д.ф.н., проф. *Чорноморденко І.В.*

« ____ » _____ 2020 р. _____

КАРТА ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

1) НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ: ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ ТА ФІЛОСОФСЬКОЇ ДУМКИ	2) Шифр за ОНП: НД.01
3) Карта дисципліни дійсна протягом навчального року: 2020/2021	
4) Освітній рівень: третій рівень вищої освіти (доктор філософії)	
5) Форма навчання: денна, заочна	
6) Галузь знань: 12 «Інформаційні технології»	
7) Спеціальність: 122 «Комп'ютерні науки»	
8) Компонента спеціальності: обов'язкові	
9) Семестр: II	
10) Цикл дисципліни: обов'язков компоненти ОНП	
11) Викладач (розробник карти): професор, д.ф.н. Чорноморденко І.В.	
12) Мова навчання: українська	
13) Необхідні ввідні дисципліни: (що треба вивчити, щоб слухати цей курс) «Філософія».	
14) Мета курсу: Оволодіння аспірантами загально-науковими (філософськими) компетентностями системного наукового світогляду, наукової методології і професійної етики, осмислення гуманістичної ролі вченого в національному і глобалізованому світі, створення ними інтелектуального капіталу, необхідного для розвитку українського суспільства.	

15) Результати навчання:				
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1.	ПРН05. Демонструвати навички усного та письмового спілкування державною та іноземними мовами, використовуючи навички міжособистісної взаємодії, працюючи в міжнародному контексті з фахівцями та нефахівцями в галузі, з використанням сучасних засобів комунікації.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота	Лекційні заняття. Практичні заняття	ІК ЗК01 ЗК02 ЗК06 ЗК08 ЗК09 ФК01 ФК02 ФК08

2.	ПРН08. Здатність і готовність застосовувати знання про сучасні методи дослідження.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота	Лекційні заняття. Практичні заняття	ІК ЗК01 ЗК02 ЗК06 ЗК08 ЗК09 ФК01 ФК02 ФК08
3.	ПРН10. Вміння готувати презентації, оформляти результати досліджень у вигляді статей і доповідей на науково-технічних конференціях.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота	Лекційні заняття. Практичні заняття	ІК ЗК01 ЗК02 ЗК06 ЗК08 ЗК09 ФК01 ФК02 ФК08
4.	ПРН13. Мати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику та академічну доброчесність, повагу різноманітності та мультикультурності.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота	Лекційні заняття. Практичні заняття	ІК ЗК01 ЗК02 ЗК06 ЗК08 ЗК09 ФК01 ФК02 ФК08
5.	ПРН14. Демонструвати навички усного та письмового спілкування державною та іноземними мовами, використовуючи навички міжособистісної взаємодії, працюючи в міжнародному контексті з фахівцями та нефахівцями в галузі, з використанням сучасних засобів комунікації.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота	Лекційні заняття. Практичні заняття	ІК ЗК01 ЗК02 ЗК06 ЗК08 ЗК09 ФК01 ФК02 ФК08

16) Форми занять та їх тривалість (кількість годин)

Лекція	Практичне заняття	Лабораторні заняття	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота здобувача
30	30		Контрольна робота	75

Зміст: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Лекційне:

- Тема 1. Людина-світ-культура-філософія.
- Тема 2. Давній світ та доба європейського середньовіччя.
- Тема 3. Доба модерну та постмодерна філософія.
- Тема 4. Особливості філософії України.
- Тема 5. Проблема буття (онтологія).
- Тема 6. Проблема духовного.
- Тема 7. Філософія суспільства.
- Тема 8. Філософія пізнання.
- Тема 9. Філософія науки і техніки.
- Тема 10. Філософія екології.
- Тема 11. Філософія глобальних проблем сучасності.
- Тема 12. Етика вченого.

Практичне:

- Тема 1. Філософія в системі культури.
- Тема 2. Проблеми сучасної світової філософії.
- Тема 3. Українська філософія: минулість і сьогодення.
- Тема 4. Філософська антропологія та аксіологія людського буття.

Тема 5. Проблема свідомості у філософії (філософія свідомості).
 Тема 6. Філософія пізнання.
 Тема 7. Філософія культури і науки.
 Тема 8. Соціальна філософія та філософія історії.
 Тема 9. Філософія глобальних проблем сучасності.
 Тема 10. Етика вченого.

Лабораторне – лабораторні заняття відсутні

Курсовий проект/курсова робота/РГР/Контрольна робота:

1. Філософські та наукові парадигми мислення.
2. Філософія як онтологічна та методологічна основа наукового дослідження.
3. Філософські смисли соціально-культурних практик.

4. Самостійна робота здобувача:

1. Опанування лекційним матеріалом.
2. Підготовка до практичних занять та індивідуальної роботи під керівництвом викладача
3. Виконання індивідуального завдання
4. Робота з літературою та електронними носіями

17) Іспит: є.

18) Основна література:

- 1 Горський В.С. Історія української філософії : курс лекцій : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. С. Горський. – 3-тє вид. – Київ: Наук. думка, 1997. – 285 с.
- 2 Андрущенко В., Михальченко М. Сучасна соціальна філософія. Видання 2-е, виправлене й доповнене. - К.: Генеза, 1996. - 367 с.
- 3 Надольний І.Ф., Андрущенко В.П., Бойченко І.В. та ін. Філософія: Навчальний посібник / І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко, І.В. Бойченко, В.П. Розумний та ін.; За ред. І.Ф. Надольного. — К.: Вікар, 1997. — 584 с.
- 4 Причепій Є.М., Черній А.М., Гвоздецький В.Д., Чекаль Л.А. Філософія : Навч. посіб. для студ. і аспірантів вищ. навч. закл. / Є.М. Причепій, А.М. Черній, В.Д. Гвоздецький, Л.А. Чекаль. - К. : Аграр. наука, 2000. - 504 с.
- 5 Пекарник А.М. Філософія : підручник для студентів ВНЗ / А.М. Пекарник. – Харків : Едена, 2010. – 479 с.
- 6 Рубанець О.М. Філософські проблеми наукового пізнання : Навчальний посібник з грифом МОН України. - Суми, Університетська книга, 2013. - 229 с.
- 7 Данильян О.Г. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Харків : Право, 2018. – 432 с
8. Воронюк О.Л. Філософія : підручник / О.Л. Воронюк. — 3-є вид., переробл. та допов. — К. : ВСВ «Медицина», 2018. — 216 с.
9. Шепетяк Олег, Шепетяк Оксана Філософія: Підручник. – Львів: Місіонер, 2020. – 784 с.

19) Додаткова література:

1. Аристотель. Метафізика. — М.: Институт философии, теологии и истории св. Фомы, 2006. - 232 с.
2. Белл Д. Прихід постіндустріального суспільства [Електронний ресурс] / Деніел Белл. — 2014. — Режим доступу до ресурсу: <http://molotoff.info/advises/29-2009-09-16-18-59-51/5897-d-bell-prihid-postindustrialnogoSuspilstva.html>
3. Бердяев М. Смысл творчества : Опыт оправдания человека / Николай Бердяев. - М. : [б. и.], 1916. - 358 с.
4. Бердяев Н. Человек и машина. (Проблема социологии и метафизики техники) // «Путь». — Май 1933. — № 38. — С. 3-38.
5. Гегель Г.В.Ф. Кто мыслит абстрактно? / «Вопросы философии». - 1956. - № 6. - С. 138-140.
6. Гегель Г.В.Ф. Наука логики. - СПб.: Наука, 1997. - 800 с.
7. Гулыга А.В. Немецкая классическая философия. - М.: Мысль, 1986. — 334 с.
8. Гусев В.І. Вступ до метафізики. Навчальний посібник. — К.: Либідь, 2004. - 488 с.
9. Гусев В.І. Історія західноєвропейської філософії XV-XVII ст. : Курс лекцій. Навчальний посібник для вузів. / В.І. Гусев. — К.: Либідь, 1994. — 251 с.
10. Гадамер Г.-Г. Істина і метод. Т. 1-2. / Том 1: Герменевтика I: Основи філософської герменевтики. — К.: Юніверс, 2000. — 464 с. // Том 2: Герменевтика II: доповнення. — К.: Юніверс, 2000. — 478 с.
11. Декарт. Р. Міркування про метод, щоб правильно спрямувати свій розум і відшукати істину в науках (Пер. з фр. В. Адрушка і С. Гатальської). — Київ: «Тандем», 2001. — 101 с.
12. Етичний кодекс ученого України. Бюлетень ВАК України. - 2011. - № 11. — С.3-8.
13. Єрмоленко А.М. Комунікативна практична філософія : Навчальний посібник. - Київ: Либідь, 2004. - 488 с.
14. Зарубіжна філософія ХХ століття. Под ред. Г.И. Волынки. - К.: Довіра, 1993.— 239 с.
15. Історія філософії України : Підручник. — К. : Либідь, 1994. — 416 с.
16. Історія філософії України. Хрестоматія : Навч. посібник / Упорядники М. Ф. Тарасенко, М. Ю. Русин, А. К. Бичко та ін. — К.: Либідь, 1993. — 560 с.
17. Камю А. Миф о Сизифе // Миф о Сизифе. Бунтующий человек / Альбер Камю. — Минск, 1998. — С. 13-12
18. Кант І. Критика чистого розуму / Пер. з нім. та приміт. І. Бурковського. — К.: Юніверс, 2000. — 504 с.
19. Кун Т. Структура наукових революцій. — К.: Port-Royal, 2001. - 228 с.
20. Лакуша Н.М. Світ екобезпеки людини: глобалізаційні виклики. Монографія/ Н.М. Лакуша. — К.: Логос, 2016. — 264 с.
21. Огородник І. В., Русин М. Ю. Українська філософія в іменах : Навч. посібник / За ред. М.Ф. Тарасенка. К., Либідь, 1997. — 328 с.
22. Платон. Держава. - К.: Основи, 2000. - 355 с.
23. Покотило К.М., Таранов С.В. Філософські мандри. (Антологія текстів з історії філософії). - Бровари : ВНЗ „ЕТУ”, 2005. 105 с.
24. Поппер К.Р. Логика и рост научного знания. Избр. работы / Пер. с англ. — М., 1983. - 605 с.
25. Рижко В.А. Концепція як форма наукового знання / В.А.Рижко. — К.: Вища школа, 1995.
26. Рижко В.А. Неоконцептологія : Монографія / В. А. Рижко. - К.: Логос, 2016. - 604 с.
27. Рижко Л.В. Топологія науки / Національна Академія Науки України. Центр досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва. — К.: Альфа-М, 2009. — 512 с.
28. Рубанець О.М. Інформаційне суспільство: когнітивний креатив постнекласичних досліджень. — К.: Вид. ПАРАПАН, 2006. — 420 с.
29. Рижко В.А. Постнекласика: философия, наука, культура: Коллективная монография. - СПб. : Издательский дом «Мирь», 2009. - 397 с.
30. Сковорода Г. Наркіс. Розмова про те: пізнай себе // Твори: У 2 т. / Пер. М. Кашуби, В. Шевчука. - К., 1994. - Т. 1. - С. 150–195.
31. Сорокин П. А. Человек. Цивилизация. Общество. — М., Политиздат, 1992. — 543 с.
32. Татаркевич В. Історія філософії: Т.1: Антична і середньовічна філософія / Пер. з пол. А. Шкарб'юка. — Львів: Свічадо, 1997. — 456 с.
33. Татаркевич В. Історія філософії: Т.2: Філософія Нового часу до 1830 року [пер з пол. О. Гірний]. — Львів: Свічадо, 1999. — 352 с.
34. Татаркевич В. Історія філософії: Т.3: Філософія ХІХ століття і новітня / Пер. з пол. — Львів: Свічадо, 1999. - 568 с.
35. Україна: Філософський спадок століть: В 2-х т. / Центр практ. філософії; Редкол.: Ю.Буряк (голова) та ін. — К., 2000. — (Хроніка: Укр. культурол. альманах). Т.1: Вип. 37 — 38. — 804. с. Т.2: Вип. 39 — 40. — 798 с.
36. Фейербах Л. Сущность христианства. — М.: Мысль, 1965. 416 с.
37. Франко І.Я. Наука і її взаємини з працюючими класами // І. Франко; Зібрання творів: у 50-ти т. — Т. 45. Філософські праці. — К.: Наук. думка, 1986. — С. 24-40.
38. Фромм Э. Бегство от свободы / Э. Фромм. — М. : Прогресс, 1990. — 272 с.
39. Хайдеггер М. Что такое метафизика? / Пер. с нем. В.В. Биыхина. — 2-е изд. — М.: Академический Проект, 2013. — 288 с.
40. Чижевський Д. Філософія Г. С. Сковороди / Підготовка тексту й передне слово проф. Леоніда Ушкалова. - Харків: Прапор, 2004. - 272 с.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ:

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [https:// www.nbuv.gov.ua](https://www.nbuv.gov.ua)
2. Електронна бібліотека матеріалів з філософії Інституту філософії ім. Г.С.Сковороди <https://www.filosof.com.ua/links.htm>
3. <http://library.knuba.edu.ua/>

20) Робоче навантаження здобувача, необхідне для досягнення результатів навчання

№	Форма занять	Кількість годин аудиторні/ СРС
1.	Лекція	30/15
2.	Практичне заняття	30/15
3.	Лабораторні заняття	-
4.	КП/КР/РГР/ Контр.роб.	1 Контрольна робота/12
5.	Форма контролю	іспит /6
	Всього годин	60/75
21) Сума всіх годин:		135
22) Загальна кількість кредитів ECTS		4,5
23) Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:		60 (2,0)
24) Кількість необхідних годин (кредитів ECTS) СРС для забезпечення аудиторного навантаження:		48 (1,6)
25) Кількість годин (кредитів ECTS) СРС, забезпечених навчальним планом:		75 (2,5)
26) Розробник силабусу: д.ф.н., проф. Чорноморденко І.В.		

Затверджено:

.....
(дата і підпис розробника)

.....
(підпис завідувача кафедри)